

Door Weer en Wind

natuurpunt regio roeselare

Excursie
Westhoekduinen

Big Jump

Natuurdecreet

Waddenzeiltocht

Verantwoordelijke uitgever: Koen Maes - Beukhoustraat 50 - 8650 Houthulst

GRILL ACADEMY
THE ORIGINAL BY WEBER®

NIEUW BIJ VANRAES

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin! In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES
alles voor tuin en tuinbouw

www.vanraes.be

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15

biovita
DE ANDERE SUPERMARKT

Biovita Roeselare
Meensesteenweg 51
www.biovita-shop.be

Biovita Brugge St. Andries
Torhoutsesteenweg 179

Biovita Brugge St. Kruis
Maalsesteenweg 299

Tuinsappen
Lombarts Calville
De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (leper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN
VLOEREN – FAÏENCEN
WONINGEN WATER EN WINDDICHT
AFGEWERKTE WONINGEN
DUURZAAM BOUWEN

Algemene Bouwonderneming
Erik DEBAL B.V.B.A.

Verbrandhofstraat 130
8800 Roeselare
tel. 051 20 83 41
fax 051 21 14 59

erikdebaltvba@skynet.be
www.debalerik.be

Vergeet ons bewust zijn ...

Wordt het een traditie, maar opnieuw start ik met de titel van een uitgebreid krantenartikel: 'Vergeet ons bewustzijn, we zijn computers van vlees' (De Morgen van 31/3/2015, p. 10, 11). De Amerikaanse filosoof Dennett van wie deze uitspraak komt en medeauteur van 'Wetenschappelijk onkruid' (Maven Publishing) is vooral gespecialiseerd in vraagstukken betreffende het bewustzijn, de filosofie van de geest en kunstmatige intelligentie. En met dit lichaam-geestprobleem kom ik reeds dicht bij waar ik wil komen: hoe is het mogelijk dat bewuste ervaringen kunnen voortkomen uit een inerte massa van grijze materie met bepaalde elektrochemische eigenschappen. Of hoe kan iemands verlangen het proces opwekken waarbij de neuronen van die persoon actief worden en de spieren op precies de juiste manier samentrekken? Dit zijn enkele van de belangrijkste puzzels waarmee de filosofen van geest en cognitie geconfronteerd worden, al sinds de tijd van René Descartes. En deze naam komen we nog meermaals tegen!

Descartes

Veel mensen ervaren dat hun bewuste waarnemingen, gevoelens en gedachten van een andere orde zijn dan de fysieke wereld. We zijn geboren met een zeer sterke indruk dat we bewust denken en voelen en een 'zelf' of een 'ik' hebben dat besluiten neemt, handelt en ervaart. Met de woorden van Dennett: 'Flauwe kul, een illusie, weg er mee!'. Het bewustzijn is enkel maar de som van de vele hersenprocessen zoals de werking van het langetermijnegeheugen of het herkennen van patronen. 'We zijn niet meer dan honderd biljoen cellulaire robots'. Het resultaat van hun samenwerking is wel straf: spraak, introspectie, geheugen, verliefd worden, kunst creëren ... Enfin, volgens Dennett is het bewustheidsprobleem de meest moderne versie van het eeuwenoude idee van een geest naast een lichaam. 'Onze 'ziel' of 'geest' is ons laatste heilige huisje.

Ik zal er mij verder niet mee moeien of dit nu juist of fout is ... Waar ik wel naartoe wil is het woordgebruik, namelijk '... we zijn computers van vlees' en 'we zijn niet meer dan honderd

biljoen cellulaire robots'. En zo keren we eventjes terug naar de 17de eeuw die ons beeld van de wereld totaal veranderde. Er ontstaat een groot geloof in de maakbaarheid van de toekomst en dit krijgt gestalte in een toekomstige ideale wereld binnen het literaire genre van 'de utopie'. In zo'n utopie wordt uitgegaan van een totale verandering van de gehele samenleving die als maakbaar wordt voorgesteld.

Hoe het denken van Descartes, Galilei of Bacon de klimaatwijziging of het ontstaan van restnatuur onder de vorm van reservaten induceren, of het groot vooruitgangsgeloof dat nog steeds zeer sterk leeft onder politici en economen (de economie moet groeien en de 'burgers' of 'mensen' moeten consumeren om de economie te stimuleren) aanzwengelt of de cyborg als aspect van onze postmoderne tijd mogelijk maakt, lees je verder op de volgende pagina.

In het begin van de 17de eeuw schreef Francis Bacon zijn utopisch werk 'het Nieuwe Atlantis'. Het 'verleggen van de grenzen der menselijke heerschappij voor het tot stand brengen van alle dingen die maar mogelijk zijn' staat in dit verhaal centraal. Vanuit het utopisch denken zal Descartes zijn wetenschapsfilosofie ontwikkelen als antwoord op de vele onzekerheden, verwarring, nood en ellende van zijn tijd. In de fysica en de wiskunde dacht hij een verloren gegane religieuze absolute zekerheid te kunnen vinden die los stond van de bedrieglijke wereld van de dagelijkse zintuiglijke ervaring. Het beeld van 'moeder natuur', of de aarde als een soort godin (Gaia-idee – Moeder Aarde) wordt door Galilei, Bacon en Descartes vervangen door de mechanische wereld van 'massa, vorm en beweging'. Is het te verwonderen dat toen ook de uitermate geometrische tuinen van Le Nôtre ontstaan rond bijvoorbeeld de kastelen van Vaux-le-Vicomte, Versailles of Chantilly als tegenpool voor de chaotische omringende natuur of als poging om de natuur te onderdrukken?

mechanistisch wereldbeeld

Inhoud

Vergeet ons bewust zijn..... pag. 3

Aankondigingen:

Big Jump..... pag. 5

Cursus natuurgids 2016..... pag. 5

Zwaluwen tellen..... pag. 6

Duinenexcursie..... pag. 6

Avondwandelingen in 2015..... pag. 7

Waddenzeiltocht..... pag. 7

Mandelflits

Elsenhof uit de startblokken..... pag. 8

Loos alarm voor slechtvalken in Roeselare..... pag. 9

Voorbij activiteiten

Boomplantactie Krommebeekbos..... pag. 10

Aan de Vijfwegen, iets na vijven..... pag. 11

Activiteitenkalenders ..... pag. 12

Voorbij activiteiten

Vierdaagse Limburg..... pag. 15

VABI plantendag..... pag. 16

Kleiputnieuws

Zomerwerkdag..... pag. 17

Natuurbeheer

Red de natuur in uw gemeente..... pag. 18

Natuursprokkels

De huismus..... pag. 20

Close-up:

Stinkende Gouwe - Chelidonium majus..... pag. 21

Colofon ..... pag. 22

Personalia..... pag. 22

kasteeltuin van Vaux-le-Vicomte

Levensboom - symbool van 'Moeder Aarde'

Dit streven om het lot in eigen handen te nemen zal vanaf de late Middeleeuwen tot in de huidige tijd aanleiding geven tot evoluties op vele vlakken zoals de ontwikkeling van wetenschap en techniek (technische utopie), gericht op onderwerping van de natuur. Het kapitalisme krijgt meer en meer vaste voet aan de grond om in de twintigste eeuw via het WTK-model (Wetenschap-Techniek-Kapitalisme, naar E. Vermeersch) uit te groeien tot de huidige welvaartsmaatschappij in Europa, Noord-Amerika en een deel van ZO-Azië. Deze grenzeloze drang tot beheersing van de natuur door het benutten van techniek en wetenschap resulteert vandaag in een regelrechte milieucrisis.

Vanuit dit mechanistisch wereldbeeld wordt ook de mens beschreven als machine. De radicale 'transhumanisten' (de mens voorbij) beweren dat we aanbeland zijn in een soort post-Darwin tijdperk: de mens moet zijn evolutie in eigen handen nemen en zijn eigen lichaam 'upgraden'. Het mechanisme van variatie en selectie dat door Darwin beschreven werd gaat niet meer op voor de menselijke soort. Zo evolueren we steeds meer in de richting van een 'cyborgcultuur': ook de mens wordt steeds maakbaarder.

Robocop, een cyborg

Deze ideeën lokken reeds jaar en dag reactie uit: boeken zoals 'Frankenstein' van Shelley of 'Brave New World' van Huxley en films als A Clockwork Orange van Stanley Kubrick of Fahrenheit 451 van Ray Bradbury geven in dystopische verhalen (omgekeerde utopie) gestalte aan het schrikbeeld van de autonome techniek waarbij de technische realisatie de mens als ontwerper, maker, gebruiker, ... overheerst.

De omschrijving van ons bewustzijn, al of niet terecht gebruikt, wijst nog steeds in de richting van dit 17de eeuwse mechanistische beeld van de wereld en zijn bewoners: de mens als machine of in hedendaagse bewoordingen, een systeem, een computer van vlees met honderd biljoen cellulaire robots. Of een maakbare mens in de figuur van de cyborg, een cybernetisch organisme, een samengaan van mens, machine en / of elektronica. Punt, meer zijn we niet ... en je zult er moeten leren mee leven! De filosofe Donna Haraway schreef een boeiend essay 'een cyborg manifest' in 1985, waarin ze de cyborg als een utopisch concept omschreef voor een post-menselijke identiteit. De mens wordt niet alleen gezien als louter natuurlijk maar ook als product van cultuur en

dus ook technologie: een door technologie bepaald wezen. De uitvinder van het woord 'cyborg', Manfred Clynes, zegt dat de mens, de homo sapiens, altijd al verbonden is met technologie en dus altijd reeds aspecten van cyborg in zich meedraagt: eens je kunt fietsen werkt het automatisch en wordt de fiets een deel van jou (idem voor wapens ...). Nu is iedereen draadloos verbonden met iedereen dank zij de geminiaturiseerde informatie- en communicatietechnologie. We dragen technologie permanent op ons lichaam en zijn altijd en overal traceerbaar ... De ontwikkelingen in wat NBIC ('enbik') wordt genoemd (nanotechnologie, biotechnologie, informatietechnologie en cognitiewetenschappen), bieden enorme mogelijkheden om te interveniëren in het menselijk lichaam. De cybernetische cyborg is in aantocht. Nu mensen dagelijks prothesen dragen, is de mens-machine met mechanische onderdelen geen futuristisch beeld meer: iconische voorbeelden zijn het model Aimee Mullins of en de hardloper Oscar Pistorius.

Geniet, als compensatie van het overdonderende virtuele leven waarin we steeds meer vertoeven van een IRL excursie of natuurwandeling ('IRL' of 'in real life') nu het nog kan. De 4-daagse naar Limburg was er alleszins een boeiend én geslaagd (al zeg ik het zelf ...) voorbeeld van!

Groot Schietveld (4-daagse Limburg)

En hoeveel punten krijgen we als Natuurpuntafdeling binnen het kader van het nieuwe Roeselaarse subsidiereglement dat sterk inzet op diversiteit als er effectief een 'cyborg' mee op stap gaat met NP Mandelstreek?

tekst: Peter

Foto's:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Filosofie_van_de_geest
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/79/PSM_V37_D740_Rene_Descartes.jpg
http://www.scilogs.be/ruimte/gallery/6/kepler_spheres.gif
<http://www.weeklywilson.com/wp-content/uploads/2008/03/vaux-le-vicomte-ariel-2-straighten.jpg>
http://fc02.deviantart.net/fs70/f/2012/237/7/a/robocop_1987_movie_poster_by_lelmer77-d5cdbn2.jpg
http://iconmagazine.se/wp-content/uploads/2014/02/aimee_mullins_reportage_icon_magazine.jpg
<http://www.nrc.nl/wp-content/uploads/2012/08/f8e00d2b-f1a66c15170f6a706700078f.jpg>
 Peter Hantson

Big Jump Spring mee voor proper water in Roeselare

Sabine Hagedoren
springt ook mee
in Gent!

12
JULI
15u

info en locaties op

www.bigjump.be

Spring mee voor proper water

Proper water in 2077? Als we aan dit tempo blijven verdergaan, zal het zo lang duren vooraleer onze waterlopen weer ecologisch gezond zijn. Om onze politici eraan te herinneren dat het ook anders kan, springen in heel Europa duizenden mensen het water in op 12 juli 2015 om 15u.

Toon dat jij ook geeft om proper en leefbaar water en spring mee, samen met Natuurpunt, GoodPlanet Belgium en Bond Beter Leefmilieu.

Big Jump in Roeselare

Vorig jaar sprongen we met meer dan 50 mensen om aandacht te vragen voor natuurlijke waterlopen. Dit jaar willen we minstens 100 mensen zo ver krijgen. Wie bovendien verkleed in een groepje van 4 springt, kan een mooie prijs winnen. Na de sprong kan je nagenieten van muziek en een drankje op terras van de kajakclub.

13u30 Welkom

Doorlopend Samen met het West-Vlaamse Hart kan je waterdierpjes uit de vaart bekijken onder stereoscopen. De Roeselaarse kajakclub geeft demonstraties kajakpolo.

15u **Jump!**

LOCATIE: Kajakclub t.h.v. Beurtkaai 1 • 8800 Roeselare

INFO: www.natuurpuntmandelstreek.be • 0476-30 77 62

ORGANISATIE: Natuurpunt, vzw leefmilieu Roeselare en JNM

**Schrijf je nu in op www.bigjump.be
en maak kans op een GoPro camera.**

Aquafin

Door de uitbreiding van de waterzuivering in Vlaanderen, verbetert de waterkwaliteit. Hierdoor herleven beschermde of uitgestorven gewaarde vissoorten in hun herwonnen habitat. Sinds kort is zelfs de otter teruggekend naar onze contralen. Het ultieme bewijs dat de inspanningen van Aquafin baren. Doe zo voort!

Cursus Natuurgids 2016 in Roeselare

Begin 2016 gaan het CVN - Centrum voor Natuureducatie – en de educatieve dienst van Natuurpunt fusioneren tot een grotere educatieve deelvereniging. Vanaf net voor 1970 tot op vandaag organiseerde het CVN in alle Vlaamse provincies met succes o.a. de cursus voor natuurgids, waarbij duizenden vrijwilligers opgeleid werden tot gediplomeerde natuurgidsen.

Met de aangekondigde fusie verandert daar niets aan. Meer nog, voor het schooljaar 2016-2017 wordt die opleiding ook in Mandelstreek aangeboden. Voorlopig is het precieze programma, plaats en kostprijs nog niet bekend. Voor wie belangstelling heeft: de wekelijkse cursus start in september 2016 en loopt over een gans schooljaar. Naast de theorielessen wordt ruim aandacht besteed aan veldkennis, waarbij ook heel wat natuurgebieden in West-Vlaanderen worden aangedaan.

Van zodra we over meer info beschikken, lees je dit hier of verneem je het op onze website.

Help je mee zwaluwen tellen?

De lente is al gemaakt en zwaluwen zijn hier al ruim terug. Ruim? Zo vaak zien we ze helaas niet meer. Nestgelegenheid waarborgen is een van de aspecten waarbij we ze kunnen blijven welkom heten. Met Mandelstreek doen we al jaren controles bij hoeves en woonwijken waar boeren- en huiszwaluwen broeden, om hun aantalsevolutie in kaart te kunnen brengen. Daaraan is ook de gemeentelijke subsidie gekoppeld om eigenaars met zwaluwnesten te stimuleren maximaal op nestbescherming in te zetten. Wie wil aansluiten met vrijwilligers van Mandelstreek op hun zwaluwronde in de zomer, is zeker welkom. Je krijgt tegelijk een heel dichtbijge kijk op het leven van die heel bijzondere vogelfamilie, overal bezongen als dé lenteboden. En dat moeten we zo houden!

Wim Marichal is hiervoor jullie contactpersoon: zie bij de colofongegevens pagina 22.

Duinenexcursie - zondag 14 juni

In juni zijn de duinen op hun mooist. Mandelstreek maakt er een traditie van om in deze overgangsmoand tussen lente en zomer steeds een mooi duinengebied te bezoeken.

We bezoeken de zeer mooie en rijke duinen over de Franse grens:

- Dune de Perroquet (http://www.duinkerke-toerisme.com/node_66/Visiter-bouger/Toutes-les-activites-NL/CIRCUIT-DE-LA-DUNE-DU-PERROQUET-5-Km)

- Dune du Calvaire (<http://www.routeyou.com/nl-be/route/view/458235/wandelroute/dune-du-calvaire.fr>)

- réserve naturelle Dune Marchand (<http://www.routeyou.com/nl-be/route/products/395597/wandelroute/circuit-van-de-dune-marchand.nl>).

Peter en Wim
foto's: Peter Hantson

Zin om in de zomer van 2016 zowel land als zee te bezeilen?

Een volle week leven op het ritme van de getijden in een van de meest uitgestrekte en ongerepte natuurgebieden van Europa: we gaan er weer voor volgende zomer. Op een unieke en erg milieuvriendelijke manier verkennen we met een oude Zeeuwse klipper het Waddengebied dat we met zijn eilanden en bewoners echt van binnenuit beleven. Zeilen tussen sternes, eidereenden, steltlopers en zeehonden. Op een zandbank vastlopen en er kunnen wadlopen, zwemmen en mijmeren.

We meren zeker aan op Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog om er te kunnen wandelen, fietsen en door immense kwelder- en duingebieden te zwerven. Met lepelaars, velduilen, kiekendieven en alweer duizenden doortrekkende steltlopers als naaste burens. Misschien een ommetje naar het Lauwersmeer, het kan allemaal. Kortom heerlijk tjolen in een onmetelijk rust en stiltegebied, wat de Waddenzee nog altijd is.

Aan dek nemen we bij valavond ruim tijd om met een apero uit te blazen, de hotspots van de dag te herbeleven of naar sappige verhalen te luisteren. Tussendoor de geuren uit de kombuis opsnuiven en raden naar waarmee de gelegheidskoks ons nu willen verrassen. Na zo'n intense week samen - tot en met onthaast - ben je echt een andere mens geworden. En nee, zeeziekte heeft hier niets mee te maken, landziekte daarentegen...

Zo'n Waddenzeiltocht organiseerden we al een paar keer met onze afdeling, voor het laatst zal dat alweer 10 jaar geleden zijn. Aangezien de belangstelling hiervoor steeds groot was, maken we deze unieke natuurbeleving nu al binnen onze afdeling bekend. We varen dit keer met de tweemaster Eendracht/Minerva, een volwaardig 24-persoons zeilschip dat gebouwd werd in 1899. Naast een modern uitgeruste kombuis, leefplaats en ruim sanitair hebben we beschikking over 8 tweepersoonskajuiten en 2 vierpersoonshutten. Mochten jullie twijfelen over jullie zeilervaring, een vaste bemanning met een ervaren schipper Andi en matroos Anne houden het roer stevig in handen...

Meer info met foto's vind je op www.eendracht-harlingen.be of www.de-aken.nl

Periode: Van **zondag 21 augustus 2016** tot **zondag 28 augustus 2016**.

Anders dan bij de vorige zeiltochten vertrekken we rond 9 uur uit Roeselare waarbij we de eerste middag met picknick de schitterende Oostvaardersplassen kunnen bezoeken. Pas 's avonds schepen we in de haven van Harlingen in.

Wie er bij wil zijn, kan nu al een plaatsje reserveren door € 50 over te schrijven op de rekening van NP Mandelstreek (zie colofon p 22). De totale kostprijs voor die 8 dagen, incl. maaltijden en H/T-voervoer van Roeselare tot Harlingen, zal maximaal € 500 bedragen. Wie een vierpersoonskajuit verkiest betaalt € 20 minder.

Tekst en foto: Piet Desmet

Elsenhof uit de startblokken

Je gelooft het haast niet, maar in de dicht bebouwde stad liggen er soms nog sprokkels vergeten natuur. Een ervan is een oud hoevetje met erf, sinds kort niet meer bewoond, vlakbij het dienstencentrum Ten Elsberghe. Verder is er een vijver met bomengordel en een grazig perceel aan de oostzijde. De oppervlakte moet ruim 20 are zijn en vormt een groene oase van rust met een zeer charmant en ruraal cachet. Geen wonder dat dit sinds lang in de buurt als een magneet op vogels en amfibieën werkt.

Enkele basisscholen in de buurt – De Plataan, Spanjeschool en Mozaïekschool - broedden al langer op een gezamenlijk moestuinproject voor hun leerlingen. Velt was snel bereid de nodige expertise aan te leveren. Voor behoud van de vijver gingen ook wij sloop en verder was het dienstencentrum bereid de kar te trekken. Leerlingen kozen voor Elsenhof als werknaam van het combiproject, een verwijzing naar de oude hoevenaam Ten Elsberge.

Voor het tuinwerk kon beginnen, wilden we in de prille lente eerst de sterk verlande vijver aanpakken door die uit te baggeren na vooraf aan de rand van de vijver enkele kappingen te hebben gedaan. Eens de moestuinen in gebruik zou dit zeker niet meer lukken zonder alles in mootjes te rijden. Verder engageerden we ons om een insectenhotel te bouwen samen met de leerlingen. En heel binnenkort komt er een infobord met duiding over de Elsenhof.

Alleen moeten de leerlingen nog wat geduld oefenen tot september om aan het echte zaai- en oogstwerk te beginnen. De dikke afgezette sliblaag moet eerst voldoende uitgedroogd zijn om bewerkt te kunnen worden, waarna de perceeltjes afgebakend en de moestuinactiviteiten kunnen beginnen.

We dromen ondertussen al verder... Een vaste stek voor verenigingen en scholen om ons ook daar in een combi doe- en vergaderlokaal te kunnen nestelen. Dit staat ook al jarenlang op ons verlanglijstje. Tot vandaag vingen we hiervoor bot. Duimen dat het lukt om ook hier dat stukje droom waar te maken... Je hoort er, ook via de pers, zeker nog meer over.

Tekst en foto's: Piet Desmet

Loos alarm voor slechtvalken in Roeselare?

De vele recente wintermeldingen van een slechtvalk die weken naeen een hoogspanningsmast tussen Roeselare en Hooglede als slaappleats had gekozen, deed onze harten sneller kloppen. Een aanzet om vaste voet te krijgen in Mandelstreek? Maar sinds de start van de lente was het stil geworden.

Tot... begin mei. Het geroep van de eerste gierzwaluwen boven de tuin trok mijn aandacht. Allemaal vlogen ze ineens eenzelfde richting uit. Voor één keer lag de verrekijker dichtbij, waardoor ik eerst één, dan twee slechtvalken in het vizier kreeg. Ze vlogen speels naar elkaar toe. Plots nam één van beiden een duikvlucht. Van korte duur want even snel waren ze weer bijeen. Opnieuw haalde één uit in een nu duizelingwekkende duikvlucht. Een moment was ie aan mijn zicht onttrokken, maar weinige ogenblikken later zag ik hem(of haar) met een prooi tussen de klauwen de rijksweg volgen naar het westen. Ook ik kreeg een adrenalinestoot: zou de Mirombak hun prille gezinsstek geworden zijn? Vreemd dat we, ondanks camera's, daar nog niets zouden van opgevangen hebben. Maandag contact genomen met directeur Bonte. Met de droeve melding dat initiatiefnemer en nestkastbouwer Marnix Desmet enkele maanden geleden onverwacht overleden was. De nestcamera's waren sindsdien niet meer geactiveerd. Bij een tweede contact met J.L. Bonte vernam ik dat een van de camera's het opnieuw deed, maar op het scherm enkel een onaangeroerde nestbak. Een kleine leegte naast de grote leegte die Marnix voor zijn gezin, vrienden en werkcollega's achterlaat. Het was zo mooi geweest dat die wensdroom voor hem in vervulling zou zijn gegaan. Nooit eerder in Mandelstreek is dat echter zo dichtbij geweest met een jagend koppel tijdens de broedperiode. Dikke kans dat ze op een hoge toren in de wijde buurt toch een passende nestplaats hebben gevonden. We zijn erg benieuwd en blijven zeker uitkijken naar een vestiging van deze tot de verbeelding sprekende valkensoort. Als jullie meldingen hebben, zeker doorgeven!

© nonnetjesrit.nl

© www.green-kids.nl

BANDEN VANDEWALLE

Al meer dan 25 jaar uw bandenspecialist!

Voor alle Auto-, Vrachtwagen-, & Landbouwbanden.

TEL: 051.70.33.68

www.bandenvandewalle.be

Sint-Jansstraat 161, 8840 Staden

Ma-Vrij: 8u-12u & 13u-18u Zat: 8u-12u

Volg ons vanaf nu ook op

Boomplantactie Krommebeekbos zondag 1 maart

Op zondag 1 maart 2015 werden de eerste bomen en struiken aangeplant, de echte start voor de realisatie van het Krommebeekbos. Het Krommebeekbos is gelegen ten zuiden van de dorpskern van Beveren, aansluitend op het Pastoorsbos en het sportcomplex aan de Izegemseardeweg. Het bos zal functioneren als een bos voor lokaal gebruik vanuit de directe omgeving.

Er werd via deze plantactie 3.76 ha aangeplant. Dit betekent 12000 bomen, heesters en struiken, waarvan 9250 bomen. Verschillende verenigingen, wijkcomités, veel buurtbewoners en jonge gezinnen kwamen die dag hun boompje planten. Wat die dag niet kon geplant worden, werd de week erop door de lagere school 'De plataan' en een 5de jaar van de secundaire school het VTI aangeplant. De komende jaren zal nog heel wat bos worden gerealiseerd in Beveren via diverse plantacties.

tekst en foto: Martine Lakiere

sercu
office & automation

S

www.sercu.be

PARTNER CALIPAGE

voel je thuis op kantoor

Aan de Vijfwegen, iets na vijven...

De lente op zich is elk jaar opnieuw een bekoring, maar soms kruipen daar superdagen tussen. 3/5 was er zo eentje. Voor veel van de vijftig – bestaat toeval nog? – deelnemers een compleet nieuwe ervaring. Nee, er werd niet gezongen van in dat klein stationnetje, 's morgens in de vroege. Van bij de duistere start was het lastig tellen, maar op de tast volgde Wim me met de helft van de groep (5 x 5). Een eerste aanhef begon met de schrapende zang van een zwarte roodstaart (verder onzichtbaar) maar snel kwam een hele horde meer eloquente zangers aan het woord in de fraai ontwikkelde bermen langs het oude treintraject. We besparen jullie alle namen, maar in het totaal werden het 39 soorten, waarvan de net uit het zuiden aangekomen grasmussen bijzonder goed vertegenwoordigd waren. Met de Stadense burgemeester (geen stadsmus!) erbij net veertig...

Als die nog niet zouden bedacht zijn, the big five van de voorjaarszangers/lange afstandstreckers waren er allemaal bijeen. Onder de voor de regio ondertussen absolute top-performers hebben we het over koekoek, nachtegaal, tuinfluiter, wielewaal en zomertortel. En niet zomaar heel schuchter, maar met volle overtuiging.

Als totaalbeleving gaat dit terug naar mijn kortebroekenperiode. Verder op de wandeling had de plaatselijke duivel-doet-al Ivan Bruneel bij een veedrinkpoel 2 fuiken bovengehaald. Als beeld bij de vroege klanken liet hij ons waterbeestjes zien als naaldwants, geelgerande watertorren, dikkopjes, stekelbaars en 3 salamandersoorten. Voor velen was de zeldzame vinpoot nooit eerder gezien!

De tijd vorderde veel te snel en dus de wandelweg ingekort om het ontbijt te halen. We waren het stationnetje nog maar net binnen om van een overvloedig en heerlijk Oxfamontbijt te genieten, of de krampachtig dichtgeknepen wolken waren aan een dringende ochtenplas toe. Zeg nu zelf, allemaal voor slechts €5: voor iedereen smaakte dat naar meer!

Met heel veel dank aan de medeorganisatoren en prima partners van de Oxfamploeg, het Westvlaamse Hart en Staden. Meer van dat!

tekst: Piet Desmet
foto's: Ivan Bruneel

Activiteitenkalender

 Met eigen wagens vanaf hoek Meiboomlaan-Lindenstraat (Roularta)	 Gezinsuitstap	 Publieksactiviteit	 Fietsuitstap
 Busuitstap	 Uitstapverantwoordelijke	 Uitstap geschikt voor fotografen	
 Lunchpakket meebrengen	 Vertrekuur	 Gids	 Leiding

Wijzigingen en/of eventuele correcties worden steeds vermeld op onze website <http://www.natuurpuntmandelstreke.be/>

Vr 05 juni
 19:00
 Avondwandeling Vierlingen
 Wim Marichal

Za 27 augustus
 14:00
 Nettingstraat
Wandeling Vierkaven Moorslede
 Organisatie:
 Kern "De Reiger"
 Jean-Pierre Vandamme
 051 77 12 13

Zo 07 juni
 10:00-11:30
 Wallemeers
Opening volkstuintuinpark Wallemeers
 ism TuinHier
 Martine Lakiere

Za 05 september
 13:30
 Kruispunt Rijksweg-Oekenestraat
Plantenexcursie
 fietsend langs de Rijksweg
 Organisatie Zwalmop
 Peter Hantson

Za 13 juni
 13:30
 Bruanebrug
Bladmossen + Lichenenexcursie
 Mandellaan
 Org. Zwalmop
 Peter Hantson

Zo 13 september
 08:30-18:30

Daguitstap naar Maldegemveld en Bourgoyen

Zo 14 juni
 08:00

Dagexcursie naar Westhoekduinen
 Peter Hantson

Zo 20 september
 10:00-11:30
 Babilliestraat
Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke
 Dirk Vandewalle

Zo 21 juni
 10:00-11:30
 Babilliestraat
Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke
 Ivo Vandenberghe
 051 22 56 90

Zo 11 oktober
 08:30-18:30

Daguitstap naar Callenelle en Mer de Sable

Za 27 juni
 14:00
 Nettingstraat
Wandeling Vierkaven Moorslede
 Organisatie:
 Kern "De Reiger"
 Jean-Pierre Vandamme
 051 77 12 13

Zo 18 oktober
 10:00-11:30
 Babilliestraat
Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke

Za 04 juli
 13:30
 Kerkplein Rumbeke
Plantenexcursie
 Langs de Mandel
 Org. Zwalmop
 Peter Hantson

Zo 15 november
 08:30

IJzermonding in Nieuwpoort en IJzerbroeken

Zo 12 juli
 13:30-17:00

in de Zwaaiikom
 Martine Lakiere

Za 21 november
 09:00-16:00
 Babilliestraat
Dag van de Natuur in de Kleiputten
 Winterwerkdag
 Vooraf inschrijven!
 (voor de catering)
 Piet Desmet

Za 08 augustus
 09:00-16:00
 Babilliestraat
Zomerwerkdag in de Kleiputten
 Vooraf inschrijven!
 (voor de catering)
 Piet Desmet

Zo 13 december
 08:30-18:30

Daguitstap naar Damme en Uitkerke

Ma 28 december Kerstnestkasttimmer-actie Piet Desmet
13:30-16:30
Verbrandhofstr 130

Vr 22 januari 2016 nieuwjaarsreceptie + Peter Hantson
bestuursverkiezing
19:30
Zilverlink
Meensestwg 412
Met beeldmateriaal van voorbije activiteiten

Zo 07 februari Daguitstap naar het Veerse Meer en Schouwen
08:30-19:00

Zo 28 februari Daguitstap "Wintertoppers" Johan Plouvier
08:30
  Op zoek naar opmerkelijke vogels ahv waarnemingen.be

21-28 augustus Zeiltocht in de Waddenzee Piet Desmet

Inschrijvingen zijn pas geldig na aanmelden bij Marleen (051 20 18 00 mdeforche@gmail.com) en betaling op rekening van Velt-Roeselare: BE89 9792 5497 2585 p.a. Pater Pirestraat 9, 8800 Roeselare

Za. 13 juni: (14u.) "Zomersnoei van laagstam & leibomen", door André Houthoofd,

is het logische vervolg op de snoeies van begin maart. Drie maanden later zien we wat de snoeies deed met de bomen en leert André ons hoe we verder onze bomen moeten 'bijhouden'.

Waar: bij Siegfried & Nicole, Heirweg 115A, Beveren.

Deelname: 03 € / 10 €

Ma. 22 juni: (14 u. in D.C. Schiervelde) "Exotische Kruiden", workshop met Rita

Deelname: 16 €

Za. 04 Juli '15: "ééndaagse naar Duinkerke" (75€ all-in)

Programma:

Havenrondvaart - havenmuseum - lunch - 15u.

Fort des Dunes in Leffrinckcoucke

avondboterham in Wulvergem.

Transitienetwerk 'het hArt' van start op 10 juni

Vorming Plus, De Lochting en Stad-Land-schap van 't West-Vlaamse Hart sloegen de handen in elkaar om duurzame initiatieven in de regio Roeselare-Tielt met elkaar te verbinden. 'Het hArt', roepnaam voor dit transitienetwerk, wil ook mensen in onze regio duurzaam inspireren.

Via www.hethart.be worden duurzame alternatieven bekend gemaakt, maar tegelijk is het de bedoeling via infomomenten de regio duurzaam te besmetten. De activiteitenwaaier kan zowel voeding, mobiliteit, energieoplossingen, gezondheid als sociale dienstbaarheid bestrijken. Punt is dat het burgers ook thuis aanzet om duurzamer te leven.

Hierover van gedachten wisselen kan op woensdag 10 juni om 19u30 in Biohoeve De Lochting, Oude Stadenstraat 15 Roeselare. Iedereen welkom, maar graag een seintje via hun website www.hethart.be

Regine & Claude
verwelkomen jullie op zondag 7 juni 2015 in hun:

'MADRE TERRA',

een tuin met gezellige hoekjes waar het fijn vertoeven is!

Met liefde verzorgd kom jij tot leven,
zo mooi, geraakt!
Van mijlenver word jij aanschouwd!
Er zijn wanneer anderen op je rekenen terwijl
jij die bijna niets terug wilt ontvangen.
Jij die geen haast kent, maar de rust omarmt.
Al jaren bloei jij onze droom.
Jij, ons toeverlaat, die onze melodie voltooit en dit ...
VOL PASSIE!

Iedereen welkom tussen 10 en 18 uur (gratis toegang).
Adres: Hageweg 2, 8800 Roeselare
Verkoop van vaste planten en verfrissende dranken tegen charmante prijzen!

**FAIR
TRADE,
DAT PROEF JE**

Voor kwaliteitsproducten van eerlijke handel moet je in de Oxfam-Wereldwinkel zijn. De producten komen van vakmensen die hun werk grondig, in goede omstandigheden en met liefde doen. En dat proef je.

Een eerlijk alternatief,
met respect voor het Zuiden!

Oxfam-Wereldwinkel Roeselare
Noordstraat 156

OPEN:

Ma-vr: 9:00-12:00 & 13:30-18:00
Za: 10:00 - 18:00

Tel.: 051/20.88.55
roeselare@oww.be

OXFAM
Wereldwinkel
Roeselare

Origin'O – Roeselare & Julienne's groenten en fruitpakketten

Waar smaak en gezondheid
hand in hand gaan

De natuurvoedingswinkel van De Lochting
biedt dagelijks een uitgebreid assortiment aan
biogroenten en fruit, verse bereidingen,
een ruim aanbod vers brood en gebak,
en voor wie zelf aan de slag wil,
een volledig gamma biovoedingsproducten.

Ook voor biocosmetica en ecologische
schoonmaakproducten kunt u bij ons terecht.
De Lochting verzorgt ook wekelijks een verrassend,
streek- en seizoensgebonden groenten- en fruitpakket

genieten van nature
Origin'O

Oude Stadenstraat 15 - 8800 Roeselare
www.origino.be, www.julienne.be
www.lochting.be

Open: maand. t/m zat: 9 - 12 u en 14 - 18 u

Uit sympathie

Shanks
Making more from waste

Uw partner in afvalverwerking

Shanks Vlaanderen nv
Regenbeekstraat 7C
8800 Roeselare
Tel 051 - 23 20 11
Fax 051 - 23 20 19
www.shanks.be

Vierdaagse Limburg 14 - 17 mei

Bart, onze gids in het Groot Schietveld (Peter Hantson)

'spinnenholletje' (Philippe Deprez)

moeraskartelblad (Philippe Deprez)

muizenootje (Peter Hantson)

purperorchis (Peter Hantson)

soldaatje (Peter Hantson)

VABI-plantendag

Meer dan 3000 mensen trotseerden het gure weer en konden meer dan 50 standhouders bezoeken. Ook onze Natuurpuntstand werd gretig bezocht. Vooral kinderen vonden hun gading en hielpen enthousiast mee bij het bouwen van insectenhotelletjes.

GRONDSTOFFEN
VOOR DE CHAMPIGNONTEELT

Kachtemsestraat 330 - 8800 Roeselare - 051 26 55 80 - www.sterckx.com

Kom je een zomerdag uitleven in de Kleiputten op 8 augustus!

Onze Kleiputten hebben dit voorjaar al veel volk over de natte vloer gehad. Niet enkel de open wandelingen op de derde zondagmorgen kenden succes, maar we konden de aangevraagde wandelingen nauwelijks bijhouden. Daar waren eveneens scholen bij, waar we een duidelijk toenemende belangstelling merken.

Ook leuk dat studenten in een vergelijkend kwaliteitsonderzoek van Roeselaarse wateren het reservaat aandeden. Het is zeker een opsteker dat de waterkwaliteit, met helderheid en het aantal kleine waterbeestjes voorop, alle andere plaatsen achter zich liet. Dat betekent nog altijd werk aan de winkel voor een inhaalbeweging naar overal visrijk en proper water. Precies daarom springen we samen tijdens de Big Jump op 12 juli. Jij ook?

We krijgen in de Kleiputten hoe langer hoe meer vreemd volk op visite. Even duidelijke taal: de wintertalingen horen daar niet bij. Ze zijn na half april allemaal naar het noorden vertrokken, idem voor kuifeenden die er ook zolang bleven. Gelukkig dat een stelletje dodaars zich blijvend nestelden. Begin mei melding gekregen dat in de Grote Bassin al piepkleine dodaarsjongen op de rug van hun ouders roeiboortje speelden. We worden een vaste broedstek voor de soort die zich ook in het bufferbekken in Beveren al een paar jaar thuis voelt.

Versillende inheemse watervogelsoorten laten zich afschrikken door een toenemende aantal Canadaganzen, waar ze geen verweer tegen hebben. Voor het eerst vestigde zich ook een stel Nijlganzen in het reservaat, die overal aan een pijlsnelle opmars bezig zijn. In andere gebieden in Vlaanderen wordt al opgetreden

tegen die opmars. Ook nieuw is de eerste (Amerikaanse) roodwangschildpad die het reservaat gevonden heeft. Ongetwijfeld gaat het hier weeral om een dier dat uit gevangenschap werd vrijgelaten, omdat het te groot en bijtgraag geworden is. We houden ons hart vast dat brulkickers hier zouden terecht komen: onze inheemse amfibieën staan nu al zo onder druk, en met die slokop in de buurt zou het de doodsteek kunnen worden. Malafide dierenhandels en al te impulsieve klanten moeten echt een halt toegeroepen en tot voorzichtigheid aangezet worden om het voortbestaan van onze inheemse fauna niet helemaal op de heling te zetten.

Nu de zomer voor de deur staat, weer deze oproep voor de zoveelste augustusinvase van werkgrage mensen, jong en oud. Op **zaterdag 8 augustus** gaan de reservaatpoorten wijd open voor een beheerdag waar ieder zijn steentje kan bijdragen. Maaien, snoeien, kappen, afgraven, nestkastnazicht, houtstapelwallen aanleggen en aanvullen: voor elk wat wils. Alle medewerkers worden achteraf getraakteerd op een heerlijke barbecue aan de rand van het reservaat. Wie er eerder al bij was, weet dat dit smakelijk moment er een is om naar uit te kijken!

Graag willen we tijdig een seintje als je erbij kan zijn: natuur.mandelstreek@gmail.com of bellen naar 051225852

De conservators Dirk en Piet
foto's: Johan D'haenen

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet" - 19400 Monceaux sur Dordogne
Corrèze - France.

"Le Bellet"

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur

www.aubellet.com

kristien.naessens@gmail.com
0033 555 911 017
of +32 (0) 486 021 249

Red de natuur in uw gemeente. Nu het nog kan!

Als het van de Vlaamse administratie afhangt, is het binnenkort misschien gedaan met de werking van natuurverenigingen rond lokale natuurgebieden. Er zijn plannen opgedoken om het nu al ontoereikende natuurbeleid voor verenigingen nog verder te kortwieken. Zo wordt onder meer de steun voor aankoop en beheer van kleine gebieden geschrapt en dreigt de steun voor de samenwerking met gemeenten te verdwijnen.

Daar komen vzw Durme, Limburgs Landschap en Natuurpunt tegen in actie. Als terreinbeherende verenigingen, willen we meer toegankelijke natuur dichtbij, voor iedereen. Bovendien vervullen we een belangrijke taak in de samenleving: we verenigen mensen rond een positief thema, maken mooie natuurgebieden, en organiseren tal van activiteiten.

U kan helpen om Vlaams minister voor Natuur Joke Schauvliege te overtuigen om de voorstellen aan te passen.

Achtergrond: een nieuw natuurdecreet

Vorig jaar keurde de Vlaamse regering een nieuw natuurdecreet goed. Dat is de wetgeving die de basis vormt van het natuurbehoud in Vlaanderen. Daarin werd het natuur- en bosbeheer vernieuwd en werd het subsidiesysteem, zowel voor aankopen als natuurbeheer, toegankelijk gemaakt voor alle sectoren, ook voor landbouwers en privaat-grondbezitters.

Momenteel werkt de Vlaamse administratie (Agentschap Natuur en Bos) het decreet uit via uitvoeringsbesluiten. Het ontwerpbesluit "natuurbeheerplannen en erkenning van natuurreservaten" werd in maart 2014 voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering. Het instandhoudingsbesluit werd in juni 2014 definitief goedgekeurd. De twee andere uitvoeringsbesluiten, de zogenaamde uitvoeringsbesluiten "criteria duurzaam natuurbeheer" en "financiering" zijn in opmaak.

Als terreinbeherende verenigingen staan wij achter de principes van het decreet ter verbreding van het natuurbeheer naar een veelheid van actoren. Deze verbreding zou kunnen leiden tot meer natuur dichtbij voor iedereen.

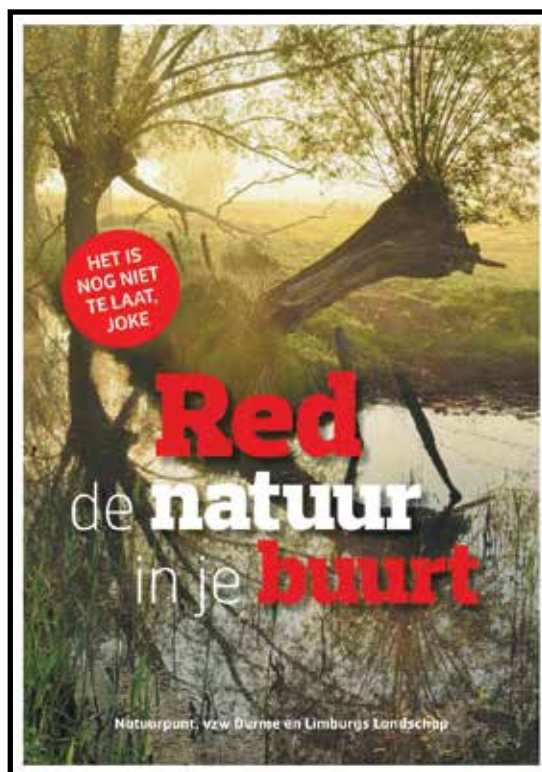
"Zou kunnen", want in de concrete uitwerking loopt het fout. Hoewel Vlaams minister voor Natuur Joke Schauvliege in de Beleidsnota Omgeving belooft om het behoud en de ontwikkeling van meer en betere natuur in de nabijheid van elke Vlaming te stimuleren, wijzen de huidige planning in de tegengestelde richting. Enkel nog hoogkwalitatieve natuur in grote, ontoegankelijke natuurgebieden. Wat een verarming.

Wat staat er op het spel?

Gemeenten moeten zelf instaan voor beheer van hun gebieden

Gemeenten werken al jarenlang goed samen met lokale natuurverenigingen om natuurgebieden uit te bouwen. De gemeente stelt gronden ter beschikking, die dan worden beheerd door de lokale natuurverenigingen. Dat resulteerde in ware pareltjes in heel Vlaanderen.

Deze samenwerking is een meerwaarde voor beide partners en houdt rekening met de verschillende kerntaken van gemeenten én natuurverenigingen. Het model is kostenefficiënt, leidt tot duurzame natuur en zorgt voor een sterk verenigingsleven in de gemeente. De sterkte van elke partner wordt zo aangesproken en erkend.

De Vlaamse overheid voorzag in het voormalige Natuurdecreet en het Reservatenbesluit incentives voor dergelijke samenwerking. Natuurverenigingen konden subsidies krijgen voor huur- en konden deze gehuurde percelen opnemen in hun reservaten zodat grotere gehelen werden gevormd.

ANB maakte een overgangsregeling op met duidelijkheid over de regels die in afwachting van goedkeuring van de uitvoeringsbesluit gelden en moeten toegepast worden. Volgens deze overgangsregeling zouden gemeenten vanaf nu zelf moeten instaan voor het beheer van hun natuurgebieden. Dit is een taak die ze niet zomaar kunnen verwaarlozen.

Openbare besturen hebben immers een centrale rol bij het realiseren van de instandhoudingsdoelen, de Europese verplichtingen voor natuur, op hun terreinen. Dit is juridisch verankerd in het decreet tot wijziging regelgeving natuur en bos art. 38 §2.

Het is bovendien niet duidelijk wat er staat te gebeuren met de huidige erkende reservaten waarvan delen in eigendom zijn bij gemeenten. Mogelijks verliezen zij hun erkenning en dus financiering.

Dit voorstel brengt de uitbouw en de toekomst van heel wat gemeentelijke natuurgebieden in gevaar. Veel gemeenten hebben immers niet de expertise, de mankracht of de middelen om aan natuurbeheer te doen.

Kleinere natuurpareltjes (<10 hectare) bedreigd

Natuur dichtbij is belangrijk voor onze gezondheid. Het zet mensen aan tot beweging en is een bron van rust in onze hectische samenleving. Vlaanderen is echter zo versnipperd dat niet overal een groot natuurgebied kan ontwikkeld worden. Kleine natuurgebieden hebben een grote (natuur)waarde: ze vormen lokale hotspots en stapstenen voor planten en dieren, en zorgen voor groen dichtbij verstedelijkte regio's.. Meer dan 30% van de erkende reservaten zijn kleiner dan 10ha en behoren dus tot deze kleine parels in het landschap.

Bij de aanpassingen aan het decreet werd beloofd dat de bestaande reservaten kunnen blijven bestaan en groeien. Dit is voor ons echt essentieel. Wij willen niet dat de grote inspanningen van onze vrijwilligers nu teniet zouden worden gedaan omdat een reservaat kleiner is dan 10 ha of niet voldoet aan de juiste types.

Het ontwerpuitvoeringsbesluit inzake natuurbeheerplannen maakt dat echter onmogelijk. Dat moet rechtgezet worden, zodat er hier geen kapitaalvernietiging (vernietiging van investeringen uit het verleden) plaatsvindt.

40% minder wandelen of spelen in de natuur

De Vlaming beweegt 5,4% minder dan in 2008. Kinderen hebben een chronisch gebrek aan vitamine D omdat ze te weinig buiten spelen. Net daarom kunnen speelbossen, paden voor wandelaars, ruiters en fietsers een stimulans zijn voor een betere gezondheid.

In de nieuwe voorstellen wordt echter het mes gezet in de subsidies voor openstelling van natuurgebieden. Deze subsidies dienen bijvoorbeeld voor onderhoud van wandelpaden en wegwijzers. De basissubsidies wil men doen zakken met 40%. Dit terwijl er meerdere actoren aanspraak zullen maken op deze subsidies en het aantal natuurterreinen en -reservaten zal groeien. Veilig genieten van de natuur wordt zo straks dus minder mogelijk.

Het einde van de bezoekerscentra

Heeft uw gemeente een bezoekerscentrum van Natuurpunt, vzw Durme of Limburgs Landschap?

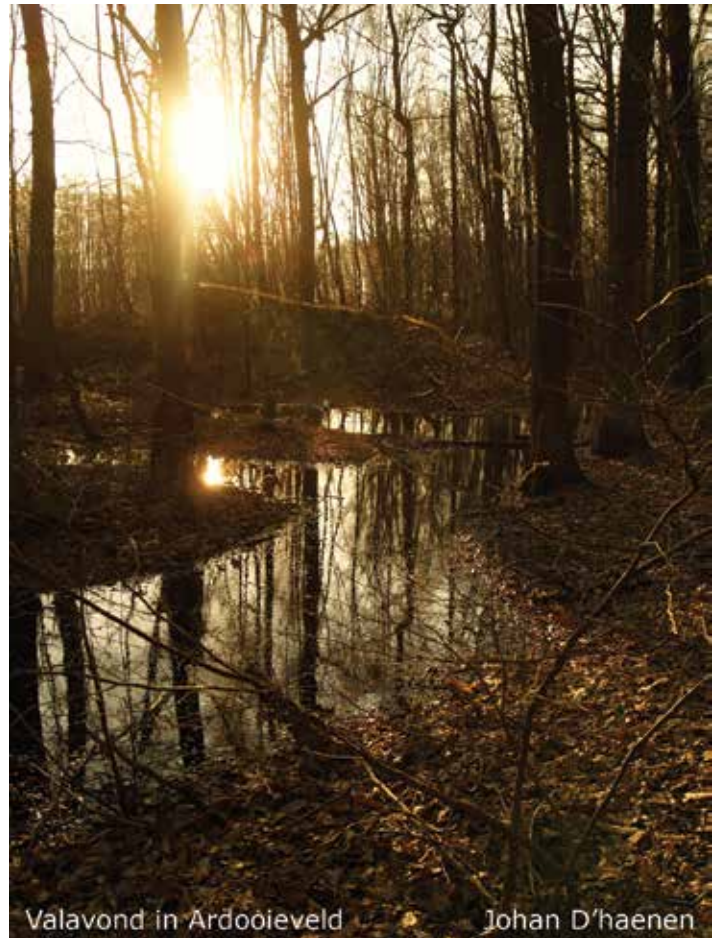
In de nieuwe voorstellen van de administratie is de financiering voor dit bezoekerscentrum niet ingevuld. Dat zou het einde betekenen van deze toegangspoorten tot de natuurgebieden en van de honderdduizenden bezoekers en de meer dan 1000 klassen die er jaarlijks passeren.

Voor uw gemeente betekent dit minder bezoekers, een negatieve impact op lokale economie, minder mogelijkheden voor excursies voor scholen in kader van natuur en omgeving en een deuk in het verenigingsleven.

Overtuig samen met ons minister Schauvliege om deze plannen aan te passen

Natuur dichtbij voor iedereen in uw gemeente is belangrijk en verdient de beste bescherming. Daar is een volwaardige, continue financiering voor nodig, waardoor beheerde natuurgebieden hun gemeenschapsfunctie beter vervullen. Zowel natuurverenigingen als gemeenten kunnen hier een cruciale rol in spelen, afhankelijk van hun kerntaken en expertise.

U kan helpen door de petitie te tekenen via <http://www.natuurpunt.be/petitie>

Valavond in Ardooieveld

Johan D'haenen

De Hoge Kempen

Johan D'haenen

De huismus: een verhaal van overspel en onkuisheid

Een huismus (*Passer domesticus*) kan doorgaans niet op veel aandacht rekenen. Het vogeltje lijkt zo banaal, zo alledaags, want het is geen schoonheid en geen zeldzaamheid. Op een welluidende zang kan het zich ook niet beroemen, ook al scheen de nachtclubeigenaar die de jonge Edith Gassion (1915-1963) ooit de artiestennaam 'Piaf' bezorgde (Frans voor 'mus') dat niet geweten te hebben. Zelfs in de taal weet de mus zijn imago niet op te poetsen. In de uitdrukking 'iemand blij maken met een dode mus' staat de vogel voor iets zonder waarde en 'iemand met een mus onder zijn hoed' is een persoon die zijn hoofddekseel weigert af te nemen om iemand te groeten.

ontrouw heel gewoon: tien tot vijftien procent van alle jongen is het product van overspel. Aangezien het mannetje weet dat vrouwlief vreemd gaat, heeft hij de meeste kans om de echte vader te zijn van de jongen die hij mee zal grootbrengen als hij regelmatig met zijn partner copuleert. Vooraleer we voortaan onze huismussen streng berispelend aankijken, willen we er snel aan toevoegen dat de meerderheid van de kleine vogels niet monogaam zijn.

Al eeuwenlang lijken wetenschappers gefascineerd door de voortplanting en de voortplantingsorganen

Zelfs in een natuurtijdschrift loopt de mus zelden in de kijker. Als er al media-aandacht is, dan klinkt het negatief: alarmerende berichten over de teruglopende populatie bij voorbeeld. Daar kan ik niet over klagen. Al jaren hebben enkele families hun vaste stek in de dichte klimop die de voorgevel van het huis bedekt. Ook merels en winterkoninkjes voelen zich daar goed thuis. De mussen huizen ook in de spleten van de overhangende dakrand en dat mogen ze. De meeste huiseigenaars maken er jammer genoeg een nationale sport van om elke kier of opening af te schermen of te dichtten. Misschien zijn diezelfde mensen oprecht gekant tegen het gebruik van allerlei giftige producten om insecten te doden, maar zelf wijzen ze een natuurlijke insectendoder de deur. Mus komt niet voor niets van het volks-latijnse *muscio*, afgeleid van het klassiek Latijnse *musca*, wat vlieg betekent. Mus vertaal je het best als 'vliegenvanger'.

Ik ben in ieder geval heel tevreden over mijn mussenvolkje. Elke morgen kondigen ze met luid getsjilp de nieuwe dag aan. Daarna gaan ze op jacht, want in hun slordige nesten wacht een hongerige kroost. De rozenstruiken tellen dit voorjaar opvallend veel bladluizen, maar ik hoef geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken. De mussen leveren immers fantastisch werk. Ze hangen ondersteboven aan de jonge meebuigende rozentakken en plukken de bladluizen er een voor een af. Ze halen soms halsbrekende toeren uit die je alleen van mezen verwacht. Ook tijdens de winter hangen ze af en toe als acrobaten aan een vetbol. Spinnen en vliegjes, die zich in de hoeken van ramen en muren verschuilen, zijn voor mijn mussen evenmin veilig. Ze slagen er in om als een uitvergroete kolibrie even ter plaatse te vliegen en dan toe te slaan. Mussen zijn sociale dieren en je ziet ze vaak in groepjes. Af en toe ontstaat er in de groep een geweldig kabaal, gevolgd door een gevecht in regel, meestal van één tegen allen. Een huismus associëren we dan wel met braafheid en saaiheid, maar de werkelijkheid is helemaal anders. Hun copulatieve bedrevenheid bij voorbeeld is legendarisch. De Britse botanicus John Ray schreef in 1691 in *The Wisdom of God Manifested in the Works of Creation* over de huismus: 'Zijn verlangen naar coïtus en voortplanting is zo onstuitbaar, dat hij wel twintig maal per uur de geslachtsdaad kan bedrijven.' De alom om zijn geloofsijver geprezen Duitse predikant Daniel Greysser had in 1559 zelfs de mussen in de ban gedaan 'vanwege hun onophoudelijk en bijzonder hinderlijk gekwebbel en schandaleuze onkuisheid gedurende de preek.' Ondertussen kennen we de oorzaak van deze onblusbare begeerte: vrouwtjes van huismussen gaan vreemd. Het hele voortplantingsseizoen vormen huismussen een vast koppel, maar tegelijk is

van vogels. Aristoteles merkte als eerste op dat de omvang van de testikels van vogelsoort tot vogelsoort verschilt. De al genoemde John Ray onderkende de biologische betekenis ervan. Zowel bij de kwartel, de heggenmus als de huismus vielen hem de grote testikels op waaruit hij besloot dat het 'wulpse vogels' zijn. Dat klopt in zekere zin, want door het vreemd gaan van het vrouwtje wil het mannetje haar vaak bevruchten en daarom is er een grotere zaadproductie nodig. De Schotse chirurg John Hunter (1728-1793), specialist inzake geslachtsziekten, probeerde het merkwaardige gegeven dat de grootte van de testikels van vogels per seizoen aanzienlijk verschilt in een wetenschappelijk experiment vast te leggen. Omstreeks 1770 ving hij zes mannetjes van de huismus en stopte ze in een ruim vogelhuis (dat is het correcte woord voor volière). Naarmate het voortplantingsseizoen vorderde, legde hij ze één voor één onder het mes en ontdekte dat de zaadballen groter en groter werden. Wie zijn werk *Observations on certain parts of the animal economy* op de kop kan tikken, kan er nog altijd de zes zaadballen van klein naar groot afgebeeld zien. En zelfs de mussen zelf kan u, samen met hun testikels, nog altijd bewonderen in het Hunter Museum in Londen. Wie durf er nog beweren dat de huismus een saai en oninteressant vogeltje is?

tekst: Johan Strobbe
foto's: Johan D'haenen

Stinkende Gouwe - *Chelidonium majus*

De stinkende gouwe (*Chelidonium majus*) is een algemeen voorkomende vaste plant uit de papaverfamilie (Papaveraceae). Toch lijkt de plant op het eerste gezicht in de verste verten niet op de alom bekende klaproos. Hij heeft namelijk kleine, gele bloemen vanaf mei tot ver in de herfst en zachte bladeren met kleine haartjes. De gele bloemen veranderen in een soort slanke peulvruchtjes, zo'n beetje als uiterst smalle boontjes. De blaadjes hebben onderaan een blauwgroene kleur. Ze hebben iets weg van een eikenblad. De plant heeft vlezige stengels die vertakken en gemakkelijk breken. De zwarte zaden worden door mieren verslept, omdat er een vette witte zaadsluier of mierenbroodje opzit, waar zij dol op zijn. De wortelstok is dik, vlezig, vrij klein en vertakt.

Stinkende gouwe groeit graag op een ruig stukje grond, stortplaatsen, muren en hagen, langs bosranden en tussen kreupelhout. Het is een stikstofindicator die houdt van schaduw tot halfzon.

Chelidonium is mogelijks afkomstig van het Griekse woord voor zwaluw, een naam gegeven door Dioscorides, omdat de bloei ervan begint bij de komst van de zwaluwen en stopt als de zwaluwen vertrekken. Anderen leggen het verband met zwaluwen omdat deze de zaden zouden geven aan hun nestelingen om de ogen te openen. Volgens nog anderen zou *chelidonium* afgeleid zijn van *Coeli donum* wat betekent hemels geschenk. Bij de alchemisten in de Middeleeuwen stond de plant in hoog aanzien omdat ze er een element in zagen voor het bekomen van de 'steen der wijzen', nodig voor het vervaardigen van goud. Stinkende gouwe verwijst naar de onaangename geur van de plant en naar het goudgele melksap.

In de fytotherapie werd de plant in de Oudheid gebruikt als goed middel tegen oogziekten. Naast deze toepassing werd stinkende gouwe vooral aangeprezen bij lever- en galkwalen. Men steunde hierbij vooral op de signatuurleer van Paracelsus waarbij het oranje, gele melksap model stond voor galsap. Het kruid werd

verder gebruikt tegen wratten, likdoorns en andere huidaandoeningen.

Voor inwendig gebruik gebruikt men vooral de radix *Chelidoni* of de wortel, verzameld van augustus tot oktober of de gehele plant geplukt tijdens de bloei. Wortel en kruid verliezen gedroogd snel hun werking. Daarom zijn vooral tincturen (de plant getrokken op alcohol) en extracten aan te raden. Tinctuur kan inwendig gebruikt worden bij lever- en galaandoeningen.

Langdurig gebruik moet vermeden worden. Het kruid mag ook niet gegeven worden aan kinderen onder de 7 jaar en aan zwangere vrouwen.

Recept

Stinkende gouwe is een kruid dat onze voorouders tegen wratten gebruikten. Het is heel eenvoudig. Stip de wrat een paar keer aan met het verse sap dat uit het steeltje komt. Doe dat verschillende keren per dag. Let er wel op dat het sap de omringende gezonde huid niet raakt. Dat zou kunnen zorgen voor irritaties. Zwembadwrattjes gaan moeilijker weg met stinkende gouwe. Je kan ook eelt en likdoorns inwrijven met dit oranje sap. Zo verzacht je ze en kunnen ze makkelijker verwijderd worden.

Rita

HOUT - TRIPLEX - ISOLATIE
DECORATIEVE PLATEN - OSB - DEUREN

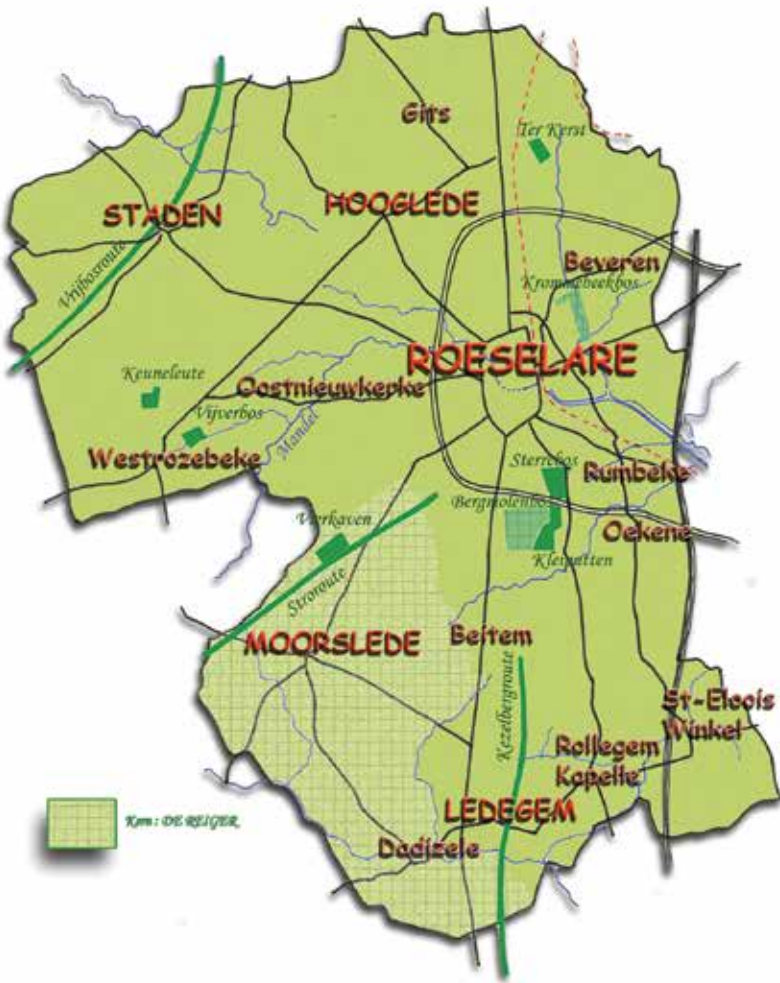
BVBA
HOUTHANDEL CARPENTIER

Gitsbergstraat 53
8830 GITS-HOOGLEDE
TEL 051 - 20 20 04
FAX 051 - 24 59 52

Millesteenstraat 65, 8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58 - fax 056 50 47 13
defieuwdruk@skynet.be

Werkingsgebied

Bestuur Mandelstreke:

voorzitter: Peter Hantson - 051 203 063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be
ondervoorzitter: Wim Marichal - 0476 307 762
ondervoorzitter@natuurpuntmandelstreke.be
secretaris: Philippe Deprez - 050 347 824 - secretaris@natuurpuntmandelstreke.be
penningmeester: Johan Plouvier - 051 226 678
penningmeester@natuurpuntmandelstreke.be
redacteur: Koen Maes - 051 727 001 - redacteur@natuurpuntmandelstreke.be
materiaalman: Willy De Ruyter - 051 697 796
materiaalman@natuurpuntmandelstreke.be
communicatie: Wim Marichal - 0476 307 762
communicatie@natuurpuntmandelstreke.be
natuur- en milieueducatie: Piet Desmet - 051 225 852
natuur.mandelstreke@gmail.com
bestuursleden:
Michael Parmentier - 0483 638 090 - michael.parmentier@hotmail.com
Martine Lakiere - 0479 780 002 - martine.lakiere@telenet.be
Johan Hanssens - 051 309 199 - johanhanssens@fulladsl.be
Koen Vandepitte - 0478 394 677 - vandepitte.koen@skynet.be
Ria Wyffels - 050 211 392 - riawyffels@yahoo.com

vogelwerkgroep: Koen Vandepitte - 0478 394 677
steenuilwerkgroep: Ludo Momerency - 051 225 280
steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreke.be
conservators De Kleiputten: Piet Desmet en Dirk Vandewalle
webmaster: Filip De Keyser - webmaster@natuurpuntmandelstreke.be
lay-out: Johan D'haenen - 0485 953 435 - layout@natuurpuntmandelstreke.be

Bestuur kern De Reiger:

voorzitter: Jean-Pierre Vandamme - 051 771 213 - jeanpierrevandamme@skynet.be
secretaris: Filip Cardoen - 051 770 159 - info@filipcardoen.be
bestuursleden:
Bart Debaes - 051 229 088 - bdebaes@yahoo.com

Bankrekening van Natuurpunt Mandelstreke:

BE51 9799 6273 0762 p/a Klokkeputstraat 93, 8800 Roeselare

Bankrekening van Natuurpunt Kern De reiger

BE82 4664 3681 6168 p/a Procureurstraat 15, Moorslede

Website: www.natuurpuntmandelstreke.be

Lidmaatschap van Natuurpunt voor het ganse gezin = €27

(tijdschriften DWW 4x en Natuur.blad 4x) op rekening BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt vzw - Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Extra tijdschriften:

Natuur.focus (4x) = €11 en Natuur.oriolus (4x) = €10 of samen €17

Leden van andere Natuurpuntafdelingen kunnen "Door Weer en Wind" ontvangen door storting van €6 op BE51 9799 6273 0762

VogelOpvangCentrum

Bulskampveld 8, 8730 Beernem - 050/790 959

Giften voor Mandelstreke

(vanaf €40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt Beheer vzw, met vermelding "Reservatenfonds 3567, Mandelstreke".

Giften voor Steenuilenwerkgroep

(vanaf € 40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekeningnummer 230-0524745-92 van Natuurpunt Studie vzw, met vermelding "Steenuilwerkgroep - project 2492"

Werken mee aan dit nummer:

Philippe Deprez, Johan D'haenen, Cien De Roo, Rita Gesquiere, Peter Hantson, Martine Lakiere, Koen Maes, Wim Marichal, Johan Strobbe

Foto's cover: boven: Boerenzwaluw (Piet Desmet) - onder: Wandeling Sint-Pietersberg (4-daagse Limburg) (Piet Desmet)

De teksten voor het volgende nummer graag binnen bij de redactie tegen 1 augustus 2015

Druk: Defieuwdruk

Oplage: 1150 exemplaren

Dit blad wordt gedrukt op milieuvriendelijk papier... Respecta mat 115 gr. 100% recyclage

Personalia

We betuigen onze innige deelneming bij het overlijden van:

- Johan Decock, actief medewerker amfibieënwerkgroep en vrijwilliger reservaatbeheer, 66 jaar, op 30 maart 2015
- Jozefien Dumoulin, zus van Mariette Dumoulin, 90 jaar op 13 april 2015

Spaarbank
Verzekeringen
Leningen
Beleggingen

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

LIEVEN MESSEYNE - FSMA 104258 cAcB
Leenbosstraat 16, 8830 Gits, 051 20 10 86
Ieperstraat 768, 8830 Hooglede, 051 24 45 52

KANTOOR VANHAECKE - FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksestweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

*Altijd
een groen
streepje
voor ...*

Grafisch ontwerp
Filip CARDOEN

Filipcardoen.be

DESOTEC
ACTIVATED CARBON

Pure.

ACTIEVE KOOL

REACTIVATIE

FILTERS

SERVICE

DESOTEC ACTIVATED CARBON NV-SA
Regenbeekstraat 44 - 8800 Roeselare Belgium /
Tel. +32 51 24 60 57 / Fax +32 51 24 59 16 /
info@desotec.com / www.desotec.com

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

HUBERT DAVIDTS
T U I N A R C H I T E C T

Beversesteenweg 369 - 8800 Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - fax: 051 69 00 31
info@davidtshubert.be - BE 442 678 603

BROUCKE
Kachel & SpeksteenCenter

Uw specialist in:
Speksteenkachels, Pelletkachels,
Gas- en houtkachels/haarden,
Uitbouw van A tot Z,...

WWW.BROUCKE.BE
INFO@BROUCKE.BE

uitvaartcentrum

Werbrouck

051 25 16 35
24u/24v en 7/7 dagen

- ▶ organisatie uitvaart van A tot Z
- ▶ persoonlijke dienstverlening
- ▶ respect voor uw wensen
- ▶ nabestaandenzorg
- ▶ uitvaartverzekeringen
- ▶ bijstand voor, tijdens en na het overlijden
- ▶ eigen rouwdrukwerk

Bruanestraat 27 | 8800 Roeselare
tel. 051 25 16 35 | fax 051 25 16 65
werbrouck@dela.be
www.uitvaartcentrum-werbrouck.be

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Leica

ZEISS

Bynnex

LYNX HD

8x30
10x30

KITE OPTICS
www.kiteoptics.com

UITZONDERLIJKE
LEDENWIJZING

SIGHTS OF NATURE

Natuurpunt Optiekshop
Sights Of Nature

Pieter De Conincklaan 108
8200 Brugge
T 050 31 50 01
F 050 31 66 47
www.sightsnature.be